ZBRODNIA

Urodzonego Nimierzyca Taiemnicy Ciała i Krwie CHRYSTUSOWEY naybezbożnieyszego gwałciciela

PRZEWODEM PRAWNYM

w Konsystorzu Polskim Łuckim i w Sądach Grodzkich Łuckich

ODKRYTA.

ZBRODNIA

Urodzonego Henryka Niemierzyca Taiemnicy Ciała i Krwie CHRYSTUSOWEY naybezbożnieyszego gwałciciela

Przekonaniem Tegoż nayprzód w Konsystorzu Polskim Łacińskim potym w Sądach Grodzkich Łuckich.

ODKRYTA

Dla przestępuiących granice Religii Katolickiey hamulcu, z Duchownemi Prawami. i Korony Polskiey Mieszkańców ustawami, Stósowne Wyroki ukarania, w Obydwóch Juryzdykicyach Powszechności

OGŁASZAIĄCA

w Całym zaś przewodzie prawnym przez *W. Jerzego Falkowskiego Skarbnika Łuckiego* dla wiadomości czytaiącym porządnie

ZEBRANA

I dla wstrzymania z rozwiozłości Czcicielów i pomnożycielów Sekt od Kościoła Katolickiego wyklętych, day Boże dla poprawy następney, w nieprawościach obłąkanych do Druku Roku 1786.

PODANA

Za dozwoleniem Zwierzchności

w LUBLINIE

w Drukarni J. K. M. XX. Trynitarów.

PRZEWOD PRAWNY
I JEGO STOPNIE

1785. Dnia 14. 7bris Konsystorza Polſkiego Łuckiego nayprzód według prawa Duchownego Zupełnym przewodem Proceſſu, potym Zaprzysiężonemi ſwiadectwy o bezbożnym bluznierſtwie, i ſzydzeniu taiemnic Religii Katolickiey, iako i Sakramentalnych Swiętości pogardy wykonaniem, U. Henryka Niemierzyca wiekami niesłychanego Apoſtatę. Zupełnie przekonywaiący, i porościągnioney Klątwie do Sądu Swieckiego odsyłaiący Dekret takowy.

CORAM Per-Illri: Rdmo Domino Joanne Cantio Bożydar Podhorodeńſki U. J. D. Archidiacono Cathedrali, Vicario in Spiritualibus & Officiali Generali Luceoriensi ac

in Ejus publica Causarum audientia Comparuit personaliter V. Fiscalis Causarum Officii præsentis promotor Ppalis Actor in Termino ex Actis sub Die Lunæ Duodecima Mensis & Anni nunc currentium conservato & præfixo legitimè in diem hodiernam cadente contumaciam Mci Henrici Niemierzyc Locum tenentis in Exercitu Regni principalis ex adverso Citati quatenus non comparentis accusavit. Ac in ipsius talem Contumaciam in Causa contra Eundem Mcum Citatum de & super Eo. Quia Mcus Citatus Vir in Religione Catholica natus & educatus cum summo Ejusmodi Religionis ac Sacramentorum ipsius contemptu sacrilego ausu etiam non jeiunus peracta in Ecclesia Parochiali Krupecensi Confessione Sacramentali sub die 23. Martii Anni currentis cum manifestata publicè irreverentia Sacramentiquè pænitentiæ ludibrio etiam in consortio cæterorum Fidelium, ad Sanctissimam Communionem accedere præsumpserit, sumptôquè prælibatô de manibus Sacerdotis Sanctissimô Eucharistiæ Sacramentô statim exinde ab Altari recesserit, ac post recessum illicò hocce Sanctissimum Sacramentum impio ore retentum in librum suum apertum, quem manibus tenebat in Ecclesia memorata sacrilegè

ex

expuerit ac cum irrisione Dei Eucharistici Sacram Hostiam in libro suo proiectam ibidem in Ecclesia aliis monstraverit, quod nefandum delictum intuentes & cum tremore tanti Mysterii sacrilegum contemptum admirati, cum à dicto excessûs Authore se subducerent, idem Mcus Niemierzyc tam in Ecclesia tantam impietatem detestantibus reprehensus, quam subinde extra Ecclesiam pro zelo Catholicæ Religionis à distincti statûs Viris redargutus ad hujusmodi crimen experientiæ ,,causa quod ,,talia audentes aut à dæmonibus statim ra- ,,piantur, aut terræ hiantis absorbeantur Vo- ,,ragine" se devenisse, blasphemo ore, expresserit. Dum autem nemo librum in quo Sanctissimam Hostiam ipse devehebat, attrectare auderet, tantô magis Deum ipsum sub speciebus istis Eucharisticis latentem cuipiam tangere Orthodoxa permitteret devotio, sæpefatus Magnificus Niemierzyc suam impietatem induratô Animô continuando, Hostiam illam sacram de libro suo lingva detrahere ac consumere, prout fusius in Processu Causæ istius continetur, ausus est, & præsumpsit. Ad Judicium præsens instituta, post expeditas Testium Jnquisitiones observatosquè Processûs Judiciarii Gradus, concludi, sententiamquè definitivam ferri & in

in scriptis promulgari, eaque mediante M. Citatum super excessibus Sacrilegii ac blasphemiæ in Deum perpetratis plenissimè convictum pænis à Jure Canonicô pro enormitate tam horrendorum delictorum statutis percelli, nec non pro sumendis Jure civili sancitis pænis, ipsum ad Forum sæculare remitti postularit. salvo &c. omni &c.

Per-Illustris Reverendissimus Dominus Officialis Generalis altememoratus sedens, &c. audita V. Fiscalis Causarum Officii præsentis Promotoris Actoris ex munere suo agentis judiciali instantia, Mci vero Citati contumacia attenta, prævia conclusione in Causa sententiam definitivam tulit. Eandemque in seorsiva Scheda descriptam inchoatô à se illius principiô judicialiter promulgatô, mihi infrascripto Notario publicandam porrexit, quam etiam publicavi, est què de tenore sequenti.

CHRISTI Nomine invocatô pro Tribunali sedentes solumquè Deum ac justitiam Ejus Sanctam præ oculis habentes, per hanc Nostram Sententiam definitivam, quam de jurisperitorum Consiliô his inscriptis ferimus in Causa & Actione Judiciaria inter Vblem Fiscalem Officii Nostri Causarum Promotorem Agentem Actorem ab Una, & M. Henricum Niemierzyc Locum tenentem

tem in Exercitu Regni occasione horrendi sacrilegii ac gravissimæ blasphemiæ erga Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum publicè cum maximo Fidelium scandalo perpetratorum prout fusius in Actis continetur, Reum conventum ex altera partibus, coram Judicio Nostro mota & vertente. Visis & lectis præprimis Citatione Edictali contra præfatum Mcum Niemierzyc ex Cancellaria Officii Nostri cum Termino pro Die Lunæ Vigesima Tertia Mensis Maii Anni Currentis emanata, debitequè prout ex annotationibus per Rectores Ecclesiarum Parochialium à tergo ejusmodi Originalis Citationis factis, apparebat, per affixionem copiarum valvis, publicationem uè tam in Parochiali Krupecensi uti locô delicti per Mcum Citatum commissi quam in aliis Octo itidem Parochialibus Ecclesiis intra Decanatum Kremenecensem istius Luceoriensis Diœcesseos constitutis executa, in Termino verò ex prælibata Citatione Edictali in Contumaciam Mci Citati nec personaliter, nec per suum legitimum Plenipotentem comparentis, Decretô Judicii Nostri super Jnquisitione Testium subsecutô, tum in sequelam recensiti Decreti, literis Innotescentionalibûs ad effectum expediendæ dictæ Jnquisitionis contra sæpefatum Mcum Citatum

tatum extraditis, ac per affixionem Valuis majoribus Ecclesiæ Parochialis Krupecensis copiarum à die Tertia Mensis Junii ad Diem Decimam Quintam Mensis Julii continuò ibidem hærentium, nec non ex Ambona memoratæ Ecclesiæ Die Vigesima Nona Mensis Junii coram populo ad Divina audienda congregato publicatis, disparenteque etiam Mco Niemierzyc taliter Citato, in Contumaciam ipsius coram Officio Nostro expeditis in loco delicti inquisitionibus, demum Citatione ad concludendum hacce in Causa, ferendamque & publicandam sententiam definitivam emanata atque per affixionem Copiarum Valvis Ecclesiarum Cathedralis Luceoriensis, nec non Parochialis Krupecensis executa, in Termino tamen pro Die Lunæ: Duodecima Mensis & Anni currentium cadente, sicuti æquè anterioribus ab hodierno terminis legitimè provenientibus diutius ultra horam audientiæ expectatum minimequè Comparentem Mcum Citatum toto Processûs istiûs tractu Contumacem, prout merito erat, svadente justitia reputavimus. Ac in illius talem Contumaciam Visis & lectis tam inquisitionibus Testium juratorum, ut præfertur Examinatorum, quam & aliorum scrutiniis juridicè factis, eorumq; depositionibus per-

pen-

pensis non minùs toto ac integro Processu, hacce in Causa formato diligenter consideratis, maturaque cum deliberatione ponderatis in Causa præsenti concludendum esse censuimus, uti quidem conclusimus, ac pro concluso haberi voluimus. Factaquè conclusione, quandoquidem ex memoratis Testium depositionibus ceterisque Visis videndis, consideratis, considerandis plenissime probatur. Qualiter sæpefatus Mcus Henricus Niemierzyc Locumtenens in Exercitu Regni Reus Conventus, Vir in side Catholica natus & educatus cum summo istius Sanctissimæ Religionis atquè Sacramentorum Ecclesiæ Christi contemptu & ludibrio Feria Quarta Majoris Hebdomadæ, quæ fuit Dies Vigesima Tertia Martii, Anni currentis Millesimi Septingentesimi Octuagesimi Quinti, sacrilegô ausu, etiam post sumptum potum Caffe jam non jejunus ad Ecclesiam Parochialem Krupecensem supervenerit, ibidemquè cum manifestatata publicè irreverentia, ad Sacramentalem Confessionem accesserit, quâ peractâ, impiè hocce Pænitentiæ sacramentum irridendo, statim in Ecclesia sibi notis personis, quæ ipse sacerdoti confessus fuerat, qualesvè ab illo admonitiones obtinuerat, eum joco enarraverit. Subindequè in facie

popali

populi numero ſe ad altementionatas Deo dicatas ædes Congregati, ſpatiô integrô temporis, quo Miſſæ peragebatur ſacrificium, cum patenti immodeſtia, riſibus, diſcurſibus, inſolitaqué petulantia irreverenter verſatus expoſt apertô Librô à quadam diſtinctiori Perſona ſibi ad orandum conceſſô vultum ſuum in cachinnos ſolutum obvelando, conſpicuis cujuſdam ſimulatæ pietatis geſtibus, cum magna intuentium diſtractione, locique Sancti deſpectu. ipſos ad riſum latè diffuſum provocaverit. Quinimô temeraria etiam curioſitate ductus ad Confeſſionale poſtea accurriſſe, ibidemquè clam admotis auribus confitentis cujuſdam Virginis Confeſſionem exaudire voluiſſe, animadverſus fuerit. Nihilominus tam deteſtanda Maieſtatiqué tremendi iſtius Myſterii injurioſiſſima præparatione inſtructus, ad Altare majus, apud quod ſacratiſſima diſtribuebatur Euchariſtia, accedere, ibidemquè in conſortio cæterorum fidelium genuflexus, in Ordinequè Communicantium expectans, Divinam hanc Hoſtiam de manu Sacerdotis ad os ſuum porrectam ſumere non exhorruerit, eademquè ſumpta illico à memorato Altari M. Citatus receſſerit, ac poſt receſſum ad ſcamna rediens iſtam Sacramentalem Hoſtiam impiô retentam ore, in li-

brum

brum quem manibus geſtabat apertum, labiiſquè ſuis admotum in Eccleſia ſupradicta ſacrilegè expuerit. Regreſſus verò ad ſcamna cum contumelioſa irriſione Dei Eucharistici prælibatam Sanctiſſimam Hoſtiam tam proterva audacia in libro ſuo proiectam, ibidem aliis perſonis monſtraverit. Quod nefandum delictum ſpectantes, atquè etiam cum vel ipſi à cætu Fidelium diſcrepantes populi, rerum Divinarum & ſibi quacunquè Opinione ſacrarum inviolatam venerationem ſervari ſummopere curent, à Mco Citato Viro Catholcis, ſolam Divinam Maieſtatem ſacrilego contemptu læſam, orthodoxamquè ſuam fidem, cum enormiſſimo ſcandalo vilipenſam admirati, graviſſimamque impietatem perhorreſcentes ſubitò ab ejusmodi criminis Authore, alii ſe retraxerint, alii nefandum ſcelus execrantes adhuc intra Eccleſiam Mcum Citatum pro commiſſo tanto exceſſu reprehenderint. Jpse tamen ejuſmodi Sacratisſimam Hoſtiam taliter ablatam in libro recenſito ex Eccleſia exportaverit. Hocquè Divinum Sacramentum cum libro prophanis devehens in manibus Mcus Citatus extra Eccleſiam a viris probis diſtinctioris ſtatus ex zelo Catholicæ Religionis redargutus, ad crimen iſtud ſe experientiæ Causa,

en

an verum ſit?quod tale ſacrilegium perpetrare audentes aut à dæmonibus ſtatim rapiantur, aut terræ hiantis voragine abſorpti pereant? deveniſſe, tamen ſe immunem ab iſtis pænis exiſtere. Cum deliberata contra vindicem deſpectione blasphemo ore jactitaverit. Ac denique dum in diſceſſu nemo librum, in quo Mcus Citatus Sanctiſſimam devehebat Hostiam attrectare auderet, tanto magis Deum ipſum ſub ſpeciebus Euchariſticis latentem, ibidem cuipiam tangere Orthodoxa non permitteret Religio, quinimò ex Rheda quam Mcus Citatus conſcenderat, ſimul cum illo vecti auſugere voluisſent, ipſe ſuam induratô animô continuando iniquitatem, taliter, ut præfertur, indignè & contumelioſè à ſe tractatam SSmam Euchariſtiam abſque ullo Eidem debito præſtito cultu de libro linguâ protervè detraxerit & conſumpſerit. Supervenienſquè Mcus Citatus ad Aulam Krupecenſem cum libro præfato, in qua madefactæ projectæque SSmæ Euchariſtiæ Chartis, impreſſa reliquerat veſtigia, cum exprobratum ſibi teterrimum delictum manifeſtè confeſſus, á Perſoniſque altioris notæ horribilè nefas deteſtantibus, ad evitandum ſuum conſortium etiam ſub communi tecto morari interdictum habuiſſet, Conſcientiæ reæ ſtimulis

exagi-

exagitatus, inquietusquè privatim se ad aliam Ditionem primò pedester, subinde arrepto sibi obviò equô, illicò subduxerit. Jstudquè tam enorme delictum nedum intra Parochiam Krupecensèm ast in remotioribus quoquè locis cum publico scandalo laté divulgatum ita notorium per evidentiam facti extiterit, ut nulla tergiuersatione celari possit. Quocirca ex præmissis execrandi facti, circumstantiis plenissimè deductis Mcum Niemierzyc toties dictum Citatum horrendorum criminum sacrilegii & blasphemiæ reum convictum declaravimus. Eundemquè pro attrocitate tantorum Criminum gravissimè punibilem adinvenimus. Cum antem ex Juris præscripto tam remissa in sacrilegii crimine pæna, sicut in aliis constitui non possit, crimen enim hoc contra Divinam Majestatem rectè dicatur quod quis surripiendo vel contrectando res Deo oblatas vel Deo commendatas, numen contemnere, Eique injuriam inferre nitatur, ut dicitur apud Tholossanum in syntagm: Juris Universis Lib: 33. De pænis veri Sacrilegii Cap. 15. Nro 1. Tanto magis propter violatam publicè religionem, verumquè Deum sub speciebus Altaris latentem, indignè contrectatum & impiè contemptum Sacramentaquè ludibriis affecta, pænæ exacer-

cerbari debeant, ſacrilegium namque tale cenſetur graviſſimum. Perindeq; contra auferentes SSmam Hoſtiam unam vel plures particulas conſecratas, etiam ſine pixide ſacra, pæna mortis ſit ſtatuta, ut tradunt communiter Doctores & Carolus V. Imper: Conſtit: Criminal: arti: 172. decreverit taliter delinquentes vivos igne comburendos Jmo non tantum Sacram Euchariſtiam ſed etiam Crucifixum vel ſacras Jmagines, irreverenter ac contumeliosè tractantes ex lege Civili pænâ mortis ſint afficiendi per Text in 1. Si quis in hoc genus 10. Cod: de Eppis & cleric: relat: ab Engel: Lib: 5. Tit: 17. Nro 5. & 16. Auferenteſq; Ssmam Hoſtiam de ſuo delicto confeſſos ſeu convictos Jnnocentius XI. PP. per ſuam Conſtitutionem, quæ incipit Ad Noſtri Apoſtolatûs Auditum ſancivit etiam pro prima Vice à Curia Eccleſiaſtica, cui huius criminis ſpectat cognitio, tradi Curiæ ſæculari condignis pænis pro atrocitate criminis puniendos, non obſtante minori quoquè ætate, dummodo Vigeſimum Annum attingant. Ferrar: in Bibliotheca Canon: & Jurid: verb: pæna Nro 115 inſuper contra ſacrilegos Violatores Eccleſiarum ſententia Excommunicationis per Jura Canonica Conſtitutioneſquè ſynod: Provinc: Lib: 3. de

Jmmu-

Jmmunitate Ecclesiarum § Jtem cum contra Violatores statuitur. Per leges autem Patriæ Nostræ in qua Catholica dominatur Religio, Annô Millesimô Sexcentesimô Decimô Sextô sancitas, Ecclesiarum quovis modo Violatores pæna infamiæ percellantur. Jnter quos excessus Violationis Ecclesiarum, sacrilegium per indignam Ssmæ Eucharistiæ tractationem perpetratum, connumeratur ad tradit: per Engel: in Collegio juris Univ: Lib: 5. Tit: 17. Nro 13. & 14. Blasphemia quoquè in Deum est crimen detestabile cuius tanta existimatur atrocitas ut ultra alias pænas gravissimas Jure Canonicô in Cap: statuimus 2. de maledicis sancitas, sæcularis blasphemans Anathemate feriendus in Cap: Siquis 10. Caus: 22. q: 1. decernatur. De Jure vero Civil ultimum supplicium sit statutum. Authen: ut non luxurientur homines § & quoniam Colat: 6. novell: 77. Quæ pæna pro Arbitrio Judicis juxta diversitatem circumstantiarum delinquentis & delicti quantumuis ad leviorem restringi possit, tamen præsertim, si blasphemia sit excessivè execrabilis & enormis per Judicem infligi debeat ita clarus § Blasphemia Nro 3. Menoch: de arbitr: Judic: cas: 375. Nro 20. Farinac: in praxi Crimi: lib: 1. Tit: 4. q: 20. Nro

66,

66. & 67. ac alii. Et licet per Constit: Synodi Provinc: Petricoviæ Annô Millesimô Quingentesimô, Quadragesimô Secundô celebratæ, ac inter Constit: synodales Provinciæ Gnesnen: Lib: 2. Tit: Causæ ad Forum Eccles: pertinentes insertæ. Statutaquè Regni Poloniæ Anni Millesimi Quingentesimi Quadragesimi Tertii apud Herburt: verb: Spirituales, Tit: Quas causas Judices Spiritualium cognoscent Forum Ecclesiasticum criminibus Sacrilegii & blasphemiæ contra Deum, assignetur, si tamen Judex Ecclesiasticus punit blasphemiam, per hoc tamen non impediatur Judex sæcularis, quin blasphemum etiam in Foro suo punire valeat, & e contra. Farinac: loc: cit: q: 30. Nro 39. Pirhing: lib: 5. Tit: 26. Nro 11. Quapropter Jurium præallegatorum dispositionis insistendo, toties dictum Mcum Niemierzyc pæna Excommunicationis feriendum esse censuimus, prout quidem Excommunicavimus, & pro Excommunicato tam in Cathedrali Luceoriensi, quam in Krupecensi ac aliis Parochialibus Ecclesiis intra Decanatum Krupecensem situatis, coram populo ad Divina audienda Congregato ex Ambonis atque per affixionem Cedulonum valvis dictarum Ecclesiarum denunciandum decrevimus. Pro aliis

verò

verò Sumendis, pænis cum Proteſtatione tamen, quod per id pænam ſanguinis non intendamus, Eundem Mcum Citatum ad Forum ſæculare remiſimus, ſalvamq; cui de Jure competierit ſuper Eo viam agendi roſervavimus. Ad extremum quoniam per tanta delicta offenſæ Majeſtatis Divinæ provocetur vindicta, unde grandiſſima Ejuſmodi peccata, ut dicit Juſtinianus § Præterea ut non luxur: cont: nat: in Auth: Collat: 6. inulta Deus non relinquit, per hocquè varias plagas hóminibus immittit, hinc ad placandam Divinam Juſtitiam excitandumque cultum Ssmæ Euchariſtiæ ac scandalum per Sancta Religionis Catholicæ myſteria ſacrilegô tractata opprobriô inter populos diffuſum, fructuoſé reparandum quatenus diebus per nos determinandis in Eccleſiis Cathedrali nec non Parochialibus Krupecenſi ac aliis Decanatûs Cremenecenſis tam Sæcularibus quam Regularibus Rectores illarum facta anticipativa populo de hujuſmodi diebus devotioni aſſignatis denunciatione, per tres horas Ssmæ Euchariſtiæ Sacramentum in Oſtenſorio exponatur, ſub eoque tempore per Præcones Verbi Divini ad debitam iſti Sacramento Reverentiam fideles éxcitentur cum Supplicationes modo a nobis præſcribendo co-

ram

ram expoſito pro tunc Ssmo Sacramento ſubſequenterque per ſemeſtre Continuatæ cum populo peragantur, demandavimus. Et ita CHRISTI nomine repetito Declaramus, Adinvenimus, Excommunicamus, Remittimus, Reſervamus & Demandamus Non ſolum &c. ſed & Omni &c. Jta pronuntiavi Ego Joannes Cantius *Bożydar* Podhorodeńſki Vicarius in Spiritualibus & Officialis Generalis Luceorienſis. Lata, lecta, & publicata fuit hæc ſententia Anno. Die & Menſe quibus Supra Præſentibus Per Jlluſt: Rdmo Dno Martino Olſzewſki Canonico Cathedra: & Conſiſtoria: Grlis Luceorien: Judice Surrogato, meq; infraſcripto Notario Actuario.

Ex Prothocollo Decretorum Conſiſtorii Generalis Luceorien: extractt: & Sigillo ſupraſcripti Per Jlluſt: Rdmi Dni Archidiaconi Cathedralis Vicarii in Spiritualibus & Officialis Grlis Luceorien: communitum.

L. S.

Mickaël Auguſtinowicz Notarius Apoſt: & Conſiſtorii Gnrlis Luceorien: Actuarius mmp.

1785. Die 17. Xbris Manifest W. Falkowskiego Skarbnika Łuckiego przeciwko złośliwym Religii Katolickiey wzgardzicielom w Księgach Grodzkich Łuckich umieszczony, następne wyrazy Zamykaiący.

COmparens personaliter Wielmożny Jerzy Falkowski Skarbnik Łucki z powinności Religii Swiętéy przez Synów Matki Oyczyzny odrodnych, tęż Religią kazić usiłuiących, przeciwko wszystkim z Przodków Katolickich spłodzonym, w Wierze prawdziwéy według Nauki Chrystusowéy wychowanym, Króleſtwa Polskiego Prawołomcom, jawną Apostazyą tchnącym Manifestował się w sposobie takowym: Dziewiąty Wiek płynie po zaszczepieniu Religii Katolickiey, w Państwach téy Rzeczypospolitéy o Kościół y Maiestat zawsze gorliwéy. Od samych Jéy pierwiastków każdy Syn Oyczyzny, podczas głoszonéy Evangelii trzymał w Ręku dobyty oręż, na dowód, że był gotów w obronie wiary krew przelać, i życia nieoszczędzać, Wszakże doświadczenie nauczyło pierwszych owych Obywatelów, iak wielkie z Religii nietylko w przyszłym lecz

i na społeczeństwa Ludzkie w tym życiu spływaią Dobra. Jéy Prawami zaięta dzikość Pogan, dała się ugłaskać, która przedtym iak nawalność burzyła wszystko, nurzaiąca się w krwi rozlewie, przez nią przygotowane umysły łatwo się poddały pod przyięcie Praw Cywilnych, które iuż zakosztowały słodkiego jarzma, Praw Boskich i Kościelnych. Ona daiąc wzrost Państwóm, naymocnieyszym iest Filarem Tronów, gdy dla nich Lud w powinnym trzyma posłuszeństwie. Jezeli gdzie w obcych Królestwach, nayiaśniéy u nas kraowe o tym przeświadczaią dzieie, że dopiero od Mieczysława pierwszego Chrześcianina, mamy pewne Panuiących władanie, i w ieden zbiór spoióne Ziemian Towarzystwa, ktore ze czcią naywyższéy Jstoty nauczyły się czcić swoich Monarchów i siebie oszczędzać. Poprzednicza rządów, i stanów, w ciemnych Bałwochwalstwa wiekach zginela wiadomość, iako dla srogich obyczaiów, i klęsk między sobą wzaiemnych pamięci u nas niegodna. To było powodem że Religią wziąwszy za grunt uszczęśliwienia swego Naród Polski, wzmacniał ią, i wzmacnia wszystkich Królów swoich ślubem Przysięgi iako istotną zawiasę która całość utrzymuie Oyczyzny.

Z tego

Z tego to zrźódła wiekami nieſkażone wypłynęły Prawa, które iednomyślnością łącząc Obywatela, wſzelakie różności krzywowiarſtwa u Nóg Kościoła rozpraszały. Nieśmiała w ów czas Bezbożność uſt iadem tchnących otwierać iawnie, i ledwie gdzie w końcie ſzeptać, ważyła ſię oſtrożnie; niczego ſię bardziéy nie wſtydził, mocniéy nie lekał Obywatel niż nosić na ſwym czole niewierności cechę. Schadzki, Poſiedzenia, Uczty i Zabawy wſzyſtkie, nic w ſobie innego niedozwalały ſłyſzéć i widzieć, tylko cnotliwą Ludzkość, z uſzanowaniem Religii połączoną. Obſite zatym Błogosławieńſtwa Boſkie odbierał Naród, rozkrzewiły ſię dotąd sławą wynieſione Familie, częścią przez rozſzerzenie Oyczyſtych Granic wſzczęśliwym orężu ſwoiego powodzeniu, częścią w beſpiecznym onych poſiadaniu, na oſtatek w długo trwałym iuż wewnątrz przy obſitości Bogactw pokoiu, iuż zewnątrz od ſąſiedzkich Mocarſtw w wyſokim aż do zadziwienia i zazdrości Jmienia Polaka poważeniu. Jeżeli zaś natarczywość, poſępną na ten kray naniosła chwilę, i w nim ſwiatło Evangelii przycmieć uſiłowała, ta była zawſze obca, od Synów Rozprószenia wyſzukana, nigdy od Synow na Łonie Kościoła wychowanych

ſwego niebrała zaſilenia; Owſzem owi wielcy Mężowie Bogu i Oyczyźnie wierni, więcey nieprzełamaną ſtałością niżeli mocą zbuntowanych przeciwko obiawioney Nauce gromili Nieprzyiacioł. Lecz iuż wſzystko ſię odmieniło; co przedtym Bezbożność taiła ſię iak mogła, co w zdaniach rozwiązłość grubemi pokrywała ſię ciemnościami, teraz iaſnego nielęka ſię południa; z tey ſamey krwi gorliwych o Wiarę Swiętą Katolicką Przodków, odrodne pomnożyły ſię Potomſtwa, tegoż Kościoła i Oyczyzny Synowie bezczelnym zuchwalſtwem oboyga Praw zrzuciwſzy Jarzmo iako iaſzczurcze plemie właſney Matki ſzarpią wnętrzności, a iednym ſzturmem Ołtarz, Tron i Rzeczpoſpolitą poruſzyć zaledwo ſię nieośmielaią. Znioſſzy albowiem to, co ieſt Nayświętſzym i Czci naygodnieyſzym, ieſt razem znieść wſzelki porządek i podległość Zwierzchności, utłumić dobre obyczaie, ieſt to rozerwać węzeł ſpołeczności, i rozſypać na tyle Części, ile tam Oſób namiętnościami zepſutych znaydować ſię może. W takowym zamieſzaniu nie związane Prawem żadnym Bezwiarſtwo, nacoż ſię nie odważy? kiedy na Uſtawy Naywyżſzego Prawodawcy świętokradzkie miota pociſki. Któż od tego

gatun-

gatunku Osób może się spodziewać sprawiedliwości w Sądach, wierności na publicznych obradach, Rzetelności w zobopulnych umowach, Męstwa w obronie Oyczyzny, Pokoiu w sąsiedztwie, Bespieczeństwa w Domu, Poratowania w Nieszczęściu, Wspomożenia w Nędzy? owo zgoła Chrześciańskiey miłości Bliźniego, która się do wszystkich rościąga stanów i utrzymuie wszystko? kiedy oni nietylko własney sromotnie odstępuią Religii, lecz nad to skazić ią i obciąć z pożytecznych Latorości zamierzaią. Obmierzły Tułub Niedowiarstwa na iey siedlisku w sercach swych umieszczaią, a wszystkie dzieła swoie według własnych wykonywaią przywar. Niema tak dzikiego na całey ziemi Narodu gdzieby ustawy iakieykolwiek Religii, w iednomyślności niełączyły Mieszkańców, które są iedynym Duchem ozywiaiącym czynności ludzkie i pomocą wykonania onych. Prawami Religii Narodowey pogardzać, iest to poruszyć na swoią zgubę natężoną sprężynę. Rzym niegdyś starożytny ktorego ieszcze Promień obiawioney prawdy niedośiągnął, na iey mieyscu fałsz za fundament położyć musiał, żeby się do Naywyzszey podniosł potęgi; przeto gdy tam gdzie samą fantazyą wymysłu

przy-

przyiętych targać Rzym niedozwolił obowiązków cżczenia Bałwochwalstwa, będzież wolno Synom Kościoła, a raczey złośliwym odstępcóm Prawa, wiarę z ust Boskich podaną gwałcić? Nayświętsze iey Taiemnice wyszydzać? Dobroć, Łagodność, i Łaskawość Chrześciańską za podłość umysłu, szczerość za głupstwo, nabożeństwo za zabobon, Zachowanie Swiąt, Postów i innych Kościelnych Przepisów, za Fanatyzm poczytywać, a na ich mieysce obłudę, kłamstwo, rozwiozłość, bluznierstwo wprowadzać? Co to za Rodzay nowy Obywatelów pewną zgubę Kraiowi gotuiący! co za zbiór nieprawych Ludzi obmierzłą składaiących społeczność! którzy nietylko w swych sercach aż do ostatniey iskierki świętą wygasili wiarę, ale i, w innych wygasić zamierzaią. Na nich więc moc Prawodawcza całym ogromem swoim uderzać nakazuie, i zatracić nurt srogiey przepaści dozwala, takowych Odrodków ostrością Praw dawnych poskromiać, Osoby wyśledzać, zkoiarzone występkiem Towarzystwa rozpraszać, z rąk ich trucizną napoione Pisma wyrywać, od Maiątków swobód, i zaszczytów Narodowych odtrącać. Gdyż upadek Wiary Swiętey pewnym iest upadkiem i

hańbą

hańbą Narodu. Zachowuie Bóg dotąd w dobrym zdrowiu Nayiaśnieyszego Stanisława Augusta, Który otwartym Religii przykładem w Swiątnicach Pańskich, zaszczepiaiąc na widok swoiemu ludowi Prawidła, Tron Polski zdobi, i daie poznawać Narodowi że Wiara Swięta Kościoła i Kraiu nayistotnieyszą, iest Twierdzą. Zyią iesz- cze gorliwi Kraiu naszego Pasterze, są w Senacie i Stanie Rycerskim też same Osoby, albo miłością Boga i Prawd Jego podobne tamtym, którzy troskliwi będąc o całość panuiącey Religii, bronili mężnie wo nego w Państwie naszym wyżnawania Dyssydentóm, chociaż wiedzieli że oni żyiąc wedle Praw swoiey Religii, niemogą tyle szkodzić, ile Apostazya, Deizm i Libertyństwo, Rządu, Praw, i podległości żadney niecierpiące. Y nad tym to stękać i boleć przynależy, iż Zwierzchność Namiestnicza Duchowna mieysce Biskupów zastępuiąca, Pasterstwem Owczarni Chrystusowey zaszczycona, przestaie bydź troskliwą o Owce swoie obłąkane, iuż to publicznym rozsiewaniem Błędów Libertyństwa, iuz to wystawieniem Loż Framazońskich, nayszczegulniey zaś niezachowaniem Obrządków Chrześciańskich, szczęśliwość Zbawienia wiecznego prostuiących,

a tako-

a takową nieczułością pozwalaią użyć mocy, i spofobności, aby w bezdrożach Niezbożności obłąkani z Rodziców Chrześciańskich odrodkowie, lud niewinny iako nieuchronnym powietrzem, iadem złości swéy truli, i wiecznie na Duszy nieśmiertelnéy zabijali. A zatym Wiel: Falkowski Skarbnik Łucki wyssaną z mlekiem a głęboko w sercu w poioną i nienaruszenie trwaiącą Wiarę Swiętą Katolicką ocalać, Jey do wylewu krwie właśnéy choćby z utratą zdrowia i życia bronić ofiaruiąc się oświadcza. Nayprzod Kosystorz Łucki Zapozwać o pokazanie tych, którzy odłączywszy się od Kościoła Chrystusowego Spowiedzi Paschalnych po Lat kilka w swoich Parafiach zaniedbywaią i wnieprawościach zanurzeni, Kompanów, Domowników i czeladkę zgorszeniem truią; iako też ustanowić Powództwo swe przeciwko tym, którzy napoiéni błędami Woltera, Posągi onego nad wyobrażenie Zbawiciela swego przekładaią. Oraz im podobnych Libertyna i Deisty śladami chodzących, Framazonią wprowadzaiących i rozszerzaiących; Nakoniec iadowitych Bezbożników świątości Pańskie na pogardę podaiących, Swięta Zmartwychwstania Chrystusowego, obrządków Chrześciańskich niezachowuiących na

wzor

wzór zgrai piekielney Baranka Wielkonocnego lękaiących się, i na ten koniec publiczną swoią Protestacyą do Kśiąg Obywatelskich podał Jerzy Falkowski Skarbnik Łucki Z których Kśiąg i ten wypis pod Pieczęcią Grodzką Łucką iest wydany, Pisany w Zamku Łuckim.

)L. S.(*A. Dymicki Vices: Ter: Luceorien: Suscep:*
mmp.

Legi cum Inducta Brzezański
mmp.

Restituta Inducta cum Copia ad Arhivum testor Kmita mmp.

1786.

1786. Die 1. Januarii List od W. Falkowskiego Sarbnika Łuckiego do JO. Xcia Czartoryiskiego Starosty Łuckiego że w Narodzie Polskim samowolnie postępować zbraniaią swobody wolności, tkliwość Obywatelską, i niesworność Sądu odkrywaiący, szczegulniey zaś domagaiący się aby sam Starosta ziechał na złożenie Sądow Kryminalnych w tych Obrembach.

Naywyższą w swiecie zaszczyconego wolnością Narodu naszego, iż wszyscy dobra powszechnego iesteśmy Właścicielami, a razem i strożami, ten iest Fundament. Swobody zaś szczęśliwość przynoszące na tych się wspieraią Filarach. Z ktorych, pierwszy obierać na Tron wolą wszystkich iednomyślną Berłem Polskim władnącego. Drugi, uewarzać mamy bez przemocy z Prawem Boskim połączone dla siebie samych ustawy. Trzeci, do Jch zaszczepienia zapraszać Mężów cnotą, wiadomością Rzeczy, Religią i Maiątkiem znakomitych, podłością gardzących, przekupem brzydzących się, publiczne nad własne dobro przekładaiących. Czwarty, samym nasiebie ustanawiać podatki, ku zalieleniu Narodu potrzebne, zamiarem czasu i sposo-

bno-

bności płacenia Jch umiarkowane. Piąty, i oſtatni Filar: poddawać Majątki, Honor, i życie pod moc ſądowniczą Oſóbom wybranym, ato dawnością Jmienia w niczym niepoſzlakowanym, gruntem ſumnienia i zacnością pokrewieńſtwa znakomitym, w Obyczayności przykładnym, od łakomſtwa dalekim, ambicyę odrzucaiącym, Prawa Narodowe znaiącym, rozſądnym, powolnym, a nigdy mściwym, i Przychodniom. Lecz zwyż opiſane daru własności gruntuie wiek umiarkowany. Te Filary gdy ſię ku ruinie rozdziałowym Obywatela otrzymaniem nakłaniaią, Deſpotyzm na Jch mieyſcu nie tylko ſłodkie wolności owoce psuie i pożera, lecz ſamą wolność z Państw zadziedziczałych do ſzczętu wykorzenia. Wſzakże doznaliśmy z przeświadczenia, iak wiele zamieſzania i nieſpokoyności narobił Przychodzień przemocą na ſtopień Judykatury wſciśniony, aże niebył Cel Jego pełnić uſługę z miłości Obywatelſkiey, po złożonym Urzędzie zniknął z oczu naſzych. Niegodzimi ſię o tym zamilczeć, że każde kupiectwo, każde Towarzyſtwo zgoła wſzelki ſkład ſpołeczeńſtwa od iedney, albo dwóch natrętnych Osób niezawiſł, gdzie idzie o powſzechność; daleko więcey w wolnym Narodzie, w którym ſię zamyka

ka wſzyſtkich Całość, widocznie dla Obywatela okazuie ſię krzywda że Dzieci nawſze od pozwoloney owſzem Prawem warowaney Edukacyi oddalone niewiadomością Prawa ſobie Ziomkom i Kraiowi uzytecznemi bydź niepotrafią, doznaiąc zatamowanego w Kancellaryi poſtępku. Przyſięgi Dawnych Lektantów i Kwerendarzów bez przekonania zkrzywdą Jch zoſtały zagładzone, łatwiéy było Onych niedopuszczać, niż ſromotnie z prywaty odrzucać Przyſięgą zaręczone Oſoby. Takowa krzywda że każdego dotyka, powſzechny nakażdego wkłada uwagi i zaſtanowienia ſię oſobiſtego wymiar. Garſtka tylko Paleſtry Łuckiéy, z prywatnéy Rady na wydoſkonalenie ſię wyſtawionéy zaſtępuie mieyſce większości Synów Obywatelſkich bezczynnie pozoſtałych. Wſzakże maią obowiązek Cnoty, ſumnienia i pilnego w to wglądania nie tylko miłością Obywatelſtwa, powinnością ſkoligacenia, i związkiem ludzkości Przyiacielſkiéy, ale z uroczyſtości przyſięgi przyiętéy Vice-Regenci Suſceptanci, lecz zawſze bydź powinni mieyſcowi. Bo natym waga cała i Oſoby ſądowe tąż Przyſięgą zaślubione maią obowiązek ſprawować ſwóy Urząd wiernie, a ſprawuiąc go, dla Młodzieży łaſkawie dadzą

ſpo-

ſposoby i powaby ſzukaiącym umieiętności Prawa. Poznawſzy wybór obyczayney Młodzieży w Przysłudze Ziemiańſkiéy, pilnością i wiernością przed ſwemi Kompanami przodkuiącey ſzczegolnieyſzą zaletą uſtanawiać ią na zapracowanym ſtopniu ſzczęśliwości. Na co Jnni mrucząc boleią. Ja to w ſzczérości ſerca wyrażam JO. W. Xcy Mci Dobrodzieiowi wielu ſię iuż zabiera, z którémi i Ja Jeſtem, bądź z utratą maiątku Syny nasze w cudze wyſłać Woiewództwa. Dzwigaliśmy przemocy Jarzmo, gdy dla rozſtroionego Jnſtrumentu Sądowego, iak Grad leciały na Trybunał Dekreta, a łzy ubogiego ludu i ſtrata maiętnieyſzych opieraią ſię na ſprężynie, przyczyną któréy zabiiaiące wypadaią ſztylety. Oboſtrzyło Prawo ſurowy warunek, ſądzić kryminały, nieczekaiąc uſtanowionych Kadencyi. Przychodzi z wynieſionego przezemnie Terminu zbrodnik nayokrutnieyszy Henryk Niemierzyc gwałciciel Swiętości Pańſkich pod ſąd Grod: Łuc: Lecz ten porożniony dla ſwey prywaty może rozsądzenia między ſobą oczekiwać [w Trybunale z upadkiem Sądow ſwych, albo chwiać ſię przyczyną narażenia. W takowym przypadku ſamego ieſt obowiązek Staroſty, rzuciwſzy wszyſtkie nabok zatrudnienia Bogu i Ludo-

wi

wi Cchrześciańſkiemu okazać czułości i powinności przykład, ile w nayważnieyſzéy Sprawie ażeby od Miłośnikow Cnoty, a gorliwych o krzywdę Maieſtatu Naywyżſzego nieposzły zażalenia. Wiem Ja że w potrzebie prywatnéy nie umie JO. W. X. Mść: ſzczędzić nakładu ſwego ma ątku. Tu zaś pora nayokazalsza zachować ſzlachetność Duszy. Ządne przeto Grono Obywatelſkie widzieć JO.W X. Mci Dobrodzieia oddaiącego aby raz Ziomkom ſwym Sprawiedliwość ſądowniczą, a tym ſposobem i Urząd Jego ſkromność przykładną zachowa, i Młodzież ſposobiąca ſię do użyteczności poznana, wzraſtać będzie w zapracowanéy zdatności, gatunek też ſpraw odkryie Charakter Obywatelów, a nadewſzyſtko powſzechna rozkrzewi ſię Konfidencya, w Publiczności zbioru Zieman zagniezdzona, o tę Łaſkę pogardzie niepodległą doprasza ſię.

1786. Die 4. Januari Odpowiédź na ten Liſt pisana że Kadencya Sądów upadać nie może, ponieważ słabość wydarzoną któréy kolwiek Osoby Sądowéy, zaſtąpią Vicesgerenci Grodu Łuckiego, ta odpowiédź dla wyrażonéy dopiero Treści całkiem w druk nie iest umieszczona.

1786.

1786. Die 7. Januarii List drugi od Tegoż W. Skarbnika Łuckiego do JO. Xcia Starosty nieodmówną przekładaiący powinność aby nastąpiło przyspieszenie prócz Kadencyi sądzenia Kryminału przez samego Starostę wtych Wyrazach.

Na potoczne, które się mogą zawsze za każdą bytnością JO. W. X. Mci Dobrodzieia umiarkować tkliwości, odbieram odpowiedź, Lecz przed przypadłą Kadencyą spodziewanego ziechania, na złożenie Sądów Kryminalnych, w sprawach całe Chrześcianstwo krzywdzących, otwartą odebrawszy niepewność, na Surrogatów wyczytuie odwołanie się. Niech mię móy przeszły, i teraznieyszy wyraz, fałszywym kolorem przed JO. W. X. M̃ci Dobro: nie stawi od n[illegible]lowanego,ale w ob[illegible]onie Wiary Katolickiey okaże powinnym, a obowiązków na samych Starostów włożonych pilnym dostrzegaczem, nie dla Łask spodziewanych, lecz dla szacunku Osoby i Jmienia JO. W. X. Mci Przyiacielem, wiąże warunek Statutu Władysława Jagiełły Starostów, i Jego Urzędy, do ukarania Aryanów, i Apostatów na Jch gardle, Toż

pono-

ponowiła Konſtytucya Roku 1658. Vol: 4. fol: 515. a wraz obydwie uſtawy mocy niedaią ſpraw takiego gatunku ſądzić Surrogatom ale zachęcaią przyſpieſzenie ſprawiedliwości Staroſtom pod utratą Staroſtwa. Znowu Konſtytucya Roku 1662. ſamym Staroſtom każe imać, ſądzić i karac, tych to nieprzyiaciół obiawionéy prawdy Chryſtusowéy pod karą utraty Staroſtwa. Ale odłóżmy nabok warunki nietylko wzmiankowanego, lecz rozlicznego w ſwéy mierze prawa, odłóżmy gorliwość o krzywdę Pana Zaſtępow, weźmy przed ſiebie delikatną Polityki maxyme; Jeżeli woyna całości Kraiu tycząca ſię, bydź moze porządną, i ſławę Kraiowi przynoſzącą, w odmianie Gimeynòw na Oficerów bez obecności Generała ſtoczona? Czy będzież ſwoim kſztałtem zrobiona ſuknia, bez wglądania w kröy pilnego oka mayſtra? Chibi i korzec nie omylnie wyproſtowanego porządku, zaniedbaniem właſnego Dziedzica; ale te podobienſtwa względem tak ważnéy materyi wielkie nic znaczą. Cnota, Charakter, i powinność w każdym dziele odziedziczaią przewagę. Proszę zatym przyiąć radę odprywaty daleką, a Ziechać i złożyć Sądy Kryminalne naydaléy dwoch Niedziel niech ſię w Wieko-

pom-

pomnéy czułości wolnością tchnący z prawéy Religii, zaszczyci Naród, ze i Toruńską Zuchwałość, nie Vicesgerenci, ale sam Marszałek Poskromił Koronny. potomnością mąż niewysławiony: Tak też Łyszczyńskiego bezbożność nie Surrogaci Staróścińscy, lecz Sąd Seymowy zgładził, a teraznieyszą obelgę Sakramentalnego Boga, sam Starosta gromić, niech nie ugina się. Wszak zycie w powinności Stwórcy swemu niezachwiany Obywatel, który umié nad maiątek, zdrowie i zycie, przekładać Obronę i Ocalenie Religii; Teraz na Sądy Ziemskie Zgromadzaiący się a Ten po odmówionéy Starośćinskiéy powinności miał by słuszną zażalenia się przyczyne. Przeciwko któréy niema co mówić. Ja zaś w szczegulności o Rezolucyą nieodwłoczną dopraszam się.

1786. D. 13. Januar: Manifest W. Falkowskiego Skarbnika Łuc: zamykaiący w sobie odstąpienie od połowy Fortuny Henryka Niemierzyca, za delacyą przychodzącéy, dla spodziewanéy Cząstki szczęśliwości w te słowa.

Comparens personaliter W. Jérzy Falkowski Skarb; Łuc: myśl chęci szczeréy tłu-

maczy tym ſpoſobem: w Całym Okręgu Ziemi przez lud ſwiatłem rozumu obdarżony posiadaney, ani naymnieysza władza Zwierzchności, ni też iakikolwiek Stan Narodów, owſzem żaden w ſzczegulności Człowiek nie ieſt od właściwey ſobie wyięty powinności, w Państwie zaś naszym Swiętą przez Lat kilkaset zawsze Panuiącą maiąc Naród Polſki Religią Katolicką, ugruntował z Przodków ſwych prawdy obiawioney na Duszy wyrytym, a nigdy z ſerca Katolickiego nie zgluzowanym piętnem, nayprzód Naywyższą i Nayświętszą czcić Jſtotę, Prawa iey z uſtawami Kraiowemi połączone iak naypilniey zachować Nayiaśnieyszy Panuiącego Króla w iak nayściśleyszym wielbić Maieſtat poważeniu. Zwierzchności w wolnym Narodzie poſtanowioney bydź poſłusznym, a ſwoią w każdym razie bez uginania ſię dopełniać powinność, i tę to W. Komparenta uczeſtnictwem wolności i ſwobód równego wszyſtkim Obywatela, umyſł, ſerce i przekonanie uwiązały prawidła, na bezczelną poruszyć ſię i zażalić bezbożność, a Sakramentalnego Boga Obelgę z nakładu ubożuchnego majątku ſwego Prawa ſrogością przekonywać. Oświadcza i to, zaſtanawiaiąc płochę ro-

zumie-

zumienie że niebył nigdy Cél Jego w całym ciągu zycia, dopieroż w reszcie dni kończących się, w nayokrutnieyszych Zbrodniach(bogday nigdy niesłychanych) szukać pomnożenia Fortunki, a z tąd daie wiedzieć powszechności, że z ohydzoney zakałą Swiętokradzcy i Apostaty niewdzięcznego Stwórcy swemu Niemierzycowskièy substancyi za Delacyą przychodzącego udziału na zawsze odstępuie, i komu będzie w szafunek oddany nie ządać go postanawia. Dziatkom zaś swym takową przestrogę w pilnym uważeniu ogranicza, że nayliczniéysze i nayznakomitsze przychody na przepych samowolnie bez zachowania oboyga Praw użyte, niespokoyności Duszy, i nędzy końca niemaiącéy zakupuią pożytki, a ubogi Maiątek w oszczędności cnotliwie używany zawsze będzie dostarczaiący do Zycia według każdego stanu. Dla Wielmożnego zaś Stawaiącego droższa iest nad całego Swiata Bogactwa wieczney szczęśliwości Cząstka dla odziedziczenia którey wszystkie bezbożne zasady przebywać, a Krzywdę Naywyższego Maiestatu dzwigać choćby do naysroższego Okrucieństwa Smierci Wielmożny Skarbnik Powiatu Łuckiego ofiaruie się. Jerzy Fal-

kowski Skarbnik Łucki. Z których Xiąg i teh Wypis pod pieczęcią Grodu Łuckiego iest wydany. Pisany w Zamku Łuckim.

)L. S(*Lenkiewicz mmp.*

Legi cum Inducta Augustynowicz mmp.

Resta: Inducta cum Copia ad Archivum test: Kmita mmp.

1786 Die 6. Febr: Tandem ubliżone prócz Kadencyi przez samego J. O. X. Starostę Łuckiego złożenie Sądów Kryminalnych Listem powtórnym iako i pierwszym żądanych za nadeyściem w swoim czasie sądów Powiatowych został Wpis umieszczony. a zniego Dekret z Konsystorżem Łuckim takowy.

Między W. Jerzym Falkowskim Skarbnikiem Łuckim Powodem oczewisto, a J. W. Jmci Xiędzem Janem Kantym Bozydar Podhorodeńskim Officyałem Obrządku Łacińskiego Dyecezyi Łuckiey Pozwanym, przez U. Karola Kmitę W. Michałem Augustynowiczem tegoż Obrządku Konsystorza Łuckiego Pisarzem pozwanym przez Tegoż. Sąd Grodzki Łucki rozsądzaiąc pozew od strony Powodowey, po stronę Pozwaną o złożenie Przewodu prawnego w sprawie U Henryka Niemierzyca w sądzie Jey duchownym dopełnionego do sądu swego wyniesiony wsporów zapadłych wysłuchawszy, ponieważ w zbrodni Wiekami niesłychaney U. Henryk Niemierżyc taiemnicę Ciała i Krwie Chrystusowey ku obeldze bezbożnym zapędem szkaradzący w Sądzie Duchownym zupełnie o ten Kryminał przekonany, i po

zapa-

zapadłéy Klątwie do Sądu ſwieckiego na Kary Cielesne odesłany zoſtaie, a W. Falkowſki Skarbnik Łucki o złożenie tak Jnkwizycyi iako też całego na nim Przewodu prawnego przodkuiących i Oſtatecznego Dekretów wyniesionym od siebie Terminem żąda, i o to ſwoie wprowadził Powództwo. Przeto w Terminie zamknięte dowody ile wſprawie Obelgi Naywyższego Maieſtatu tyczącéyſię złożyć też ſtrone Pozwaną, natych miaſt Sąd obowiązuie, po naſtąpionym zaś nieodſtępnym złożeniu zadosyć uczynić wyrokowi ſwemu uznawszy całkowitę poparcie z U. Henrykiem Niemierzycem w Sądzie Duchownym Toczone w Rotule zamkniętym Jnkwizycye i Dekreta z tymto Apoſtatą i Swiętokradzcą zapadłe, teraz złożone Wiel: Falkowſkiemu Skarbnikowi Łuckiemu do poparcia naſtępnéy Sprawy Sąd oddaie, a Przeświętny Konsyſtorz Polſki Łucki od dalszego złożenia nazawſze uwalnia mocą wyroku Sądu ſwego.

1786. Die 6. Febru: Przywołany W'pis na Jnſtancyą W. Falkowſkiego Skarb: Łuckiego z U. Henrykiem Niemierzycem Apoſtatą w tym brżmieniu.

Jnſtygator i Wielmozny Jérzy Falkowſki Skarbnik Łucki przeciwko U. Henrykowi Niemierzycowi Apoſtacie do ukarania na gardle wodług opisu Praw Narodowych za podanie na pogardę Ciała i Krwié Pańſkiéy w Sakramentalnéy Taiemnicy utaionych do odebrania kary Cielesnéy z odeſłan'ia Sądu Duchownego zapozwanemu. Reſzta iako w Pozwie. Wydaie ſię pod pieczęcią Grodzką Łucką. Pisan w Zamku Łuckim.

w Tym ſamym Czasie po przywołanym W'piſie, wprowadzenie ſprawy, ułatwiaiące wszystkie Akceſſoria prawne przez W. Falkowſkiego Skarb: Łuck: opowiedziane tym Obyczaiem.

Gdy po podnieſionym Terminie, po przywołanym Wpisie ſtrona nieſtaie Zapozwana; Ta zaś Dekretem Konsyſtorża Łuckiego o bezbożnym Kryminale Zupełnie ieſt przekonana, więc teraznieyszym

wpro-

wprowadzeniem Powództwa mego dowieść mi należy nayprzód dostateczne przekonanie a z niego zyskiwać nieodwłoczny wyrok na niestawaiącego. w Sprawie ważnéy, w sprawie wierne Chrześciaństwo poruszaiącéy, a w sprawie samego Boga Czci i honoru zelżonego tyczącéy się, nie używam słów do utrzymania obrządków Religii gorliwych z pracą wyszukanych, ponieważ też Religią Swiętą i nayzbawiennieyszą, w sercach Katolickich, od Kościoła Chrystusowego ieszcze nieoderwanych, sądzę bydź nie naruszenie w Jéy zaszczepieniu gruntowną i nie zachwianą. Nie roszerzam się w wystawieniu strasznego Kryminału, bo ten widocznie od wszystkich poznany, że iest naysroższy i nayokrutnieyszy, ponieważ ogromnemu Maiestatowi Sakramentalnego Pana zastępów, przynosi obelgę. Mówiłbym o wielkiéy, złości bezbożnego Apostaty Henryka Niemierzyca wiekami niesłychanéy, lecz téy rozum ludzki dokładnie przełożyć, a naypracowitsza wymowa opowiedziéć nie zdoła Żądałbym kary wystempkowi dorównywaiącéy, ale Jéy żaden wynalazek naybiegleyszego dowścipu ustanowić nie potrafi. Mówić zaś w téy sprawie, i przekładać ią mężóm Sądowni-

wni-

wniczą Powagą zaszczyconym, zawiłemi trudnościami zewsząd znayduię się bydź skrępowanym. Lecz w tak okropney zbrodni Bogu i Ludowi Chrześciańskiemu obmierzłey, gdy i powinność Katolicka ust mieć zamkniętych niedopuszcza, i Pismo Kościoła Chrystusowego, w tym brżmieniu woła y nieprzestaway iako Trąba podnieś głosu twego, i opowiaday Ludowi moiemu zbrodnie Jch, milczeć nie każe, ustanowię nayprzód stopnie prawności, daley chociaż w zaciemnionych zdolności wyrazach tego nie zamilczę, do czego Cnota, Religia i powinność w narodzie wolnym równego wszystkim Obywatela wiąże i przynagla.

Wszelakie Aktoraty z wyraźnego Prawa, powinny poprzedzać Pozwy, w czasie im zamierzonym zrządzone, bądź w Dobrach posiadanych, bądź na summach kładzione, sprawy zaś uczynkowe wedle swego rodzaiu, różne maią przepisy, i tak obraza Trybunału i kazdego sądu, z Roku dania, wykroczenie z nieuszanowania Powagi Królòw w stolicy Jch nastąpione imaniem do więzienia, a na zbiegów z przybitych dla wiadomości Pozwów, tamże Sąd i karę sciąga. Uczą nas przykłady że za Panowania Króla Batorego U. Piekarski w Krakowie

kowie Dekretowany; a JW. Byszewfki za ftrzelanie w Mieście Stołecznym na początkowym władaniu Berłem teraznieyfzego Nayiaśnieyszego Stanisława Augusta w Warszawie, był fądzony, fchronienie fię na gorącym razie żadne go nie zasłoniło, bo na nieprzytomnych kary ściągnione zoftały. Popełnił nayniezbożnieysze zbiegły Apoftata przeftempftwo, i zoftał do odebrania kary, przybitym na bramie Pozwem powołany zaproszony i drugim, na Summie pód dozywocie Matki Jego podległey, w Dobrach JW. Łaznińfkiego Oyczyma, Wsi Zaborolu położonym, to fię iuż ufprawiedliwia Termin. Co zaś do Forum ponieważ wtym to Woiewództwie w Kościele Krupieckim podnietą Ducha nieczyftego Sakramentalną fwiętość, złośliwie ten to Henryk Niemierzyc, podał na pogardę, i w nafzym Woiewodztwie fądu Duchownego przekonany Dekretem, do Sądu fwieckiego na kary odeftany, a Prawo każdemu fądowi każe Apoftatów karać na gardle, więc dobre forum mianowicie gdy in recenti Crimine quemq; Locum delicti pro vinculo Jurisdictionis uftanawia Prawo. Każda zaś fprawa w fwey zupełności składa fię z Powoda Pozwanego i Sędziego, dwa zwykły przychodzić

do

do ſądu ſpraw gatunki prawny i uczynkowy prawny gatunek załatwia ſię przez Plenipotenta, uczynkowy zaś za ſtawieniem ſię doſtatecznego Delatora, a gdy nietylko dawne uſtawy Kraiu naszego, ale i teraźnieysza Konwokacyina pod Tytułem o Aryanach na tychże Aryanów, Kwakrów, Mennoniſtów, Anabaptyſtów i Apoſtatów ponowiła dawne prawa, które aby wszystkie Urzędy Juryzdykcyą maiące na czyie kolwiek poparcie prawne do Exekucyi przywodziły mocą teraznieyszey Konfederacyi roſkazuiemy: te ſą Jey ſłowa, takowy opis Prawa doſtatecznego okazuie Delatora. Po usprawiedliwieniu tedy należytego Pozwu, po uſtanowieniu należnego Forum, po okazaniu przyzwoitego Powoda, że ta Sprawa niezwłocznie oſtateczny dekret mieć powinna przekonywaiące i nie zbite kładną ſię przyczyny. Pierwsza że ſąd Duchowny naymnieyszego z ſiebie dać niemoże podobieństwa do utraty zycia Ludzkiego, bo ſtałby ſię martwym w ſprawunku obowiązków ſtanowi ſwoiemu przyzwoitych, więc ściſłym i przezornym ſtał ſię Jey dociekaczem. Druga że iuż zaprzyſiężonemi ſwiadectwy zupełnie złoczyńca przekonany, Trzecia że po bezbożney Czynności dopełnieniu, ucieczką

ką ochraniał życie, która go przeświadcza bydź winnym. Czwarta że żadnego do oczyszczenia się przez Dziesięc Miesięcy nie czyni kroku. Piąta że z przekonania dowodnego Dekreta stają się nieporuszonemi, Szósta że zmacniaią Dekret Konsystorza Łuckiego w położonych Jnkwizycyach dokładne świadectwa, żadnym zażaleniem do tąd nie zaskarżone, ani wątpliwości poddane. Z podobnego przekonania uczy nas doświadczenie, iż Zbiegowie, Królobóycy kiedykolwiek poymani nietylko w wyższych Magistraturach ale wpomnieyszych Juryzdykcyach, na koniec w sądach Mieyskich i Wieyskich wyznaczoney Dekretem Warszawskim powinni podlégać karże, ani im moze służyć nowa od zarzutu oczyszczenia się obrona, bo Jch wiąże zupełne przekonanie. Takowego tedy Dekretu wyciąga sprawiedliwość nieodwłoczna, spodziewa się przyspieszenia onego, całe grono téy sprawie przytomne, wymaga po was sędziowie Swiadek skrytości serc ludzkich na krzyżu rozpięty, i upomina się przez zemnie, za pogarde Ciała i Krwie swoiéy, o przykładne Apostaty ukaranie. Następuie ostatni prawności stopień, że z Terminu wypływa konkluzya, z konkluzyi Ustanawia się wyrok. Podniesiony

ſiony zatym wſądzie Waszym móy Termin ſwemi opisami do Treści Dekretu zmierzaiący. Lecz może niebydź w oznaczeniu Kary doſtarczaiący; przeto Urżąd wasz i powinność Sędziowſka, ſamemu Bogu przykładną wynaydzie i odda ſprawiedliwość. Udzieli ón dla poznania Krzywdy ſwéy daru nad przyrodzonéy Łaſki, zmocni ſtraż Urzędowi ſędziowſkiemu powierżoną; a takowym udziałem zasileni czyſtéy ſerc ſwych Z urzędowania waszego, Bogu i całemu Chrześciańſtwu na potomne Czasy wyſtawicie Kolos ofiary. Pòty mowiłem o prawności, i po niéy zakończonéy, mówić przeſtaię, po wprowadzonèy zaś ſprawie mówić będę z powinności Chrześciańſkiéy i Obywatelſkiéy.

Owoż Uſtemp, z uſtempu Wyrok Sądu Grodz: Łuck: aby acz po zupełnym przekonaniu w Sądach Duchownych, na nieſtawaiącym Henryku Niemierzycu dla zupełnieyszego przekonania szedł dalszy przewód prawny w Juryzdykcyi ſwieckiéy i tak Dekret Konsyſtorſki za pierwszą Kondemnatę uſtanowiwszy w zyſku po wtórnym wzdać dopuszczoną.

1786.

1786. Die 6. Febru: W tym mieyscu wprowadza się Infamia na U. Henryku Niemierzycu zyſk powtórny zamykaiąca z Jaserowanym Terminem chociaż okrutną Lecz wyſtępkowi dorównać niemogącą wymagaiącym Karę.

NA Roczkach Sądowych Grodzkich Łuckich od Dnia Mieſiąca i Roku wyż na Akcie wyrażonych przypadłych i ſądownie odprawować ſię zaczętych przed nami Woyciechem z *Pinina* Pininſkim Stolnikiem Wołyńſkim Podſtaroſto, tegoż Jmienia Jukowſkim Cześnikiem Czerniechowſkim Sędzią, Stanisławem Zagórſkim Podſtolim Wołyńſkim Pisarżem, Urzędnikami ſądowemi i Księgami ninieyszemi Grodzkiemi Łuckiemi. Gdy Roku Mieſiąca i Dnia wyż na Akcie wyrażonych przypadła była ſprawa z Regeſtru Jncarceratorum na Kadencyi teraźnieyszey za przywołaniem wpisu przez Woźnego Generała Opatrznego Walentego Drozdowſkiego ſądowego Apparytora między Jnſtygatorem ſądowym i Jego Delatorem W. Jerzym Falkowſkim Skarbnikiem Łuckim Powodem z iedney, a Urodzonym Henrykiem Niemirzycem pozwanym zdrugiey ſtrony, za Terminami prawne-

prawnemi od ſtrony Powodowey po ſtro-
ne pozwaną do ſądu ſwego wydanemi
autentycznie okazanemi podnieśione-
mi i czytanemi pierwszym przez opa-
trżnego Jakóba Patockiego Roku przeszłe-
go Tysiąc Siedemset Ośmdziesiąt Piątego
Dnia Dwudzieſtego Siódmego Grudnia na
Bramie Zamku Łuckiego przylepionym w
Aktach zaś Ziemſkich Łuckich Roku Mie-
siąca i Dnia tychże zeznanym, drugim Ro-
ku Teraznieyszego Tysiąc Siedemset Ośm-
dziesiąt Szóſtego na Summie pod Dozywo-
ciem Matki zoſtaiącey w Dobrach Wsi Za-
borolu przez Woźnego Opatrżnego Swi-
ryda Chedorowieza położonym przed Księ-
gami Grodu Łuckiego Dnia Dwudzieſtego
Trzeciego Mieſiąca Stycznia w ſwey Rela-
cyi zeznanym których Pozwów mianowi-
cie pierwſzego Treść takowa Józef na
Xięſtwie Koreckim Kalwaryi i Olexińcu
Xżę Czartoryiſki Stolnik W. X. Lit: Łuc-
ki Staroſta. Urodzonemu Henrykowi Nie-
mierzycowi na karę Cielesną Dekretem Kom
miſſyi Łuckiey odeſłanemu do ſądu ſwie-
ckiego zbiegowi pozwanemu z Osoby i Dóbr
ogółem wszyſtkich Powagą J. K. Mci a
moią Starościńſką przykazuię władzą, abyś
przed ſądem moim Grodzkim Łuckim w ten-
czas gdy ta ſprawa przypadnie ſam obli-

cżnie

cźnie i zawicie ſtanoł na Jnſtancyą Jnſtygatora ſądowego i Jego Delatora W. Jerzego Falkowſkiego Skarbnika Łuckiego Powoda, który miłością Praw Boſkich z powinności Chrześciańſkiey pozywa do ſciągnienia kary bądź naysroższey, wyſtępkówi Obelgi Maieſtatu Boſkiego niedoſtarczaiącéy, na poſkromienie iednak za ſwiętokradzkie ſwiętości Pańſkich ku pogardzie użycie, teraz zbiegłego w ſwiecie Praw Przeſtępce nazywać ſię Jmieniem Chrześciańſkim nie powinnego, Wiarołomce Kościoła Chryſtusowego, i krwie ſkoligacóney odrodka pod miecž katowſki ku cwiertowaniu dla nieſłychanego wyſtępku ciało poddać, i nayprzód Język bluzniérſki żywcem wywlec kazać, po wywleczeniu z grżbieta pasy drzeć uſtanowić, a za profanacyą Ciała i Krwie Chryſtusowey w Nayświętszym Sakramencie utaioney też Ciało iego w ſztuki porąbać, porąbane Beſtyom drapieżnym na karmią między drogi rozſtayne wyrzucić nakazać, Maiątek iego dla zdziałaney Jmieniowi i Kraiowi Polſko - Chrześciańſkiemu zakały w podział Prawem opisany puścić uſtanowić; A tego kraiu zbiegłego wszędzie łapać zlécić, nad złapanym wſzelkiemu Sądowi nie tylko wyższych Jurysdykcyi ale Maydeburſkiemu bądź Mieyſkiemu

ſkiemu i wieyſkiemu przepiſane wykonanie uſkuteczniać zlècić i dozwolić, a wſzelakie ſrogości Prawa na zapobieżenie podobnym kryminałom w Opisaniu ſądowego Dekretu zachować. W takowym tedy Powództwie zoſtaie zapozwany. Datum w Łucku Roku Tysiąc Siedemset Ośmdzieſiąt Piątego Dnia Dwudzieſtego Drugiego Grudnia. Powtórnego zaś na ſummie kładzionego Opis kładnie ſię naſtępuiący. Stanowszy oczewiście Woźny Gnrał: Województwa Wołyńſkiego i Jnnych Opatrżny Swyryd Chwedorowicz w moc Relacyi ſwéy dobrowolnie zeznał: Jż on Roku Tysiąc Siedemset Ośmdziesiąt Szóstego Dnia Dwudżieſtego Pierwszego Stycznia Pozew Grodzki Łuc: na membranie autentycznym Papieru ſtemplowanego pisany, odniósł do Dóbr Wsi Zaboroła Dziedzictwa JW. Łaznińſkiego Łówczego Koronnego, Orderu Swiętego Stanisława Kawalera podległéy i tam ten Pozew na Summie Dożywociu Zony Jego podpadłéy położywszy, o położeniu onego prawnie opowiedział temy ſłowy. Józef na Xięstwie Koreckim Kalwaryi i Olexińcu Xiąże Czartoryiſki Stolnik W. X. Litt: Łucki Staroſta. Urodzonemu Henrykowi Niemierzycowi Apoſtacie i Swiętokradzcy zbiegowi pozwane-

D mu

mu z Osoby i Dobr ogółem wszystkich, Powagą J. K. Mci a moią Starościńską przykazuię władzą abyś przed Sądem moim Grodzkim Łuckim w ten czas gdy ta sprawa przypadnie sam oblicznie i zawicie stanoł na Instancyą Instygatora sądowego i Jego Delatora Wiel: Jerzego Falkowskiego Skarbnika Łuckiego Aktora, który przychylaiąc się do Oryginalpego Terminu na Bramie Zamku Łuckiego dla publiczney wiadomości przybitego do uskutecznienia we wszystkim onego, iako szkaradny kryminalista iesteś zapozwany. Działo się w Łucku Roku Tysiąc Siedmset Ośemdziesiąt Szóstego Dnia Pietnastego Stycznia. Po których przeczytanych i podniesionych Terminach strona Powodowa W. Jerzy Falkowski S. Ł. podniosłszy Dekret Konsystorza Łuckiego Łacinskiego Roku przeszłego Tysiąc Siedmset Ośemdziesiąt Piątego. Die vero Mercurii Decima Quarta mensis Septembris zapadły, a do Kśąg Grodzkich Krzemienieckich Roku Tegoż Dnia Piątego Listopada Oblatą wniesiony wyraźne dowodził przekonanie bezbożnego Apostaty Henryka Niemirzyca w tymto sądzie Duchownym uskutecznione i onego na kary iako Bluznierce i Sakramentalnych Ciała i Krwie Chrystusowey Ta-

iemnic

iemnic potwarcę do ſądu świeckiego odeſłane w tym brzmieniu. Chriſti nomine invocato pro Tribunali ſedentes ſolumq; Deum ac Juſtitiam ejus ſanctam præ oculis habentes, per hanc noſtram ſententiam definitivam, quam de Juris peritorum consilio, his in ſcriptis ferimus in Causa & actione Judiciaria inter venerabilem Fiscalem causarum Officii noſtri, Promotorem agentem Actorem ab una, & Magnificum Henricum Niemierzyc Locumtenentem in Exercitu Regni occasione horrendi ſacrilegii, ac graviſſimæ blasphemiæ erga ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, publicè cum maximo Fidelium ſcandalo perpetratorum prout fusius in Actis continetur Reum conventum ex altera partibus coram Judicio noſtro mota & vertente visis & lectis præprimis citatione edictali contra præfatum Magnificum Niemierzyc ex Cancellaria Officii noſtri cum Termino pro Die Lunæ Vigeſima Tertia Mensis Maii anni currentis emanata debiteq; prout ex annotationibus per Rectores Ecclesiarum Parochialium, à tergo ejusmodi Originalis Citationis factæ apparebat post affixionem copiarum valvis, publicationemq; tam in Parochiali Krupecensi, uti loco delicti per Magnificum Citatum commiſſi, quam in aliis octo itidem Parochiali-

bus Ecclesiis intra Decanatum Cremenecensem istius Luceorienſis Diæceseos constitutis executa in Termino vero ex prælibata Citatione edictali in Contumaciam Mci: Citati nec personaliter nec per suum legitimum Plenipotentem comparentis Decreto Judicii ſuper Juquisitione Teſtium ſubſecuto, tum in ſequelam recensiti Decreti, literis innoteſcentionalibus ad effectum expediendæ dictæ Jnquisitionis contra ſæpeſatum Mcum. Citatum extraditis ac per affixionem valvis maioribus Ecclesiæ Parochialis Krupecenſis Copiarum à Die Tertia Menſis Junii ad Diem Decimam Quintam Menſis Julii, continuò ibidem hærentium, nec non ex ambonâ memoratæ Eccleſiæ Die Vigesima Nona Menſis Junii, coram populo ad divina audienda congregato publicatis, diſparentequé Mco Niemierzyc taliter Citato incontumaciam ipsius, coram Officio noſtro expeditis in loco delicti Jnquiſitionibus, demum citatione ad concludendum haccé in Causa; ſerendamq; & publicandam ſententiam deſinitivam emanatâ, atquè per affixionem Copiarum valvis Ecclesiarum Cathedralis Luceorienſis nec non Parochialis Krupecenſis executâ in Termino tamen pro Die Lunæ Decima Menſis & Anni currentium cadente, ſicuti æqué

ante-

anterioribus, ac hodierno Terminis legitimè provenientibus diutius, ultra horam audientiæ expectatum, minimeq; comparentem Magnificum Citatum, toto processûs istus tractu contumacem, pro ut merito erat, svadente Justitiâ reputavimus, ac in illius talem contumiaciam visis & lectis iam inquisitionibus Testium juratorum, ut præfertur examinatorum, quam & aliorum scrutiniis juridicè factis, eorumq; depositionibus perpensis, non minus toto ac integro precessu, hac in Causa formato diligenter consideratis, maturaq; cum deliberatione ponderatis in Causa præsenti concludendum esse censuimus, uti quidem conclusimus, ac pro concluso haberi voluimus. Factaq; conclusione quandoquidem ex memoratis Testium depositionibus caterisq; visis videndis, consideratis consederandis plenissimè probatur. Qualiter sepefatus Magnificus Henricus Niemierzyc Locum tenens in Exercitu Regni Reus Conventus, Vir in Fide Catholica natus, & educatus cum summo istius sanctissimæ Religionis atquè Sacramentorum Ecclesiæ Christi contemptu & ludibrio Feria Quarta Majoris Hebdomadæ, quæ fuit Dies Trigesima Mensis Martii Anni currentis Millesimi Septengentesimi Octuagesimi Quinti sacrilegô au-

su,

su, etiam poſt ſumptum potum Caffe, jam non jejunus ad Eccleſiam Parochialem Krupecensem ſupervenerit ibidemq; cum manifeſta publicè irreverentia, ad Sacramentalem confeſſionem acceſserit, quâ peractâ impiè hoccè Penitentiæ Sacramentum irridendo, ſtatim in Ecclesia ſibi notis perſonis, quæ ipse ſecerdoti confeſſus fuerat, qualesve ab illo admonitiones obtinuerat, cum joco enarravit. Sul i deq; infaciæ populi, numeroſè ad altè mentionatas Deo dicatas Ædes congregati, ſpatiô integrô temporis, quo miſſæ peragebatur ſacrificium cum patenti immodeſtia, riſibus, diſcurſibus, inſolitaq; petulantia irreverenter versatus, ex poſt apertô librô, à quadam diſtinctiori perſona ſibi ad orandum conceſſô vultum ſuum in cachinnos ſolutum obvelandô, conſpicuis cujusdam ſimulatæ pietatis geſtibus, cum magna intuentium diſtractione, locique ſancti deſpectu ipſos ad riſum latè diffuſum provocaverit. Quinimo temeraria etiam curioſitate ductus, ad Confeſſionale poſtea accurriſſe ibidemq; clam admotis auribûs confitentis cujusdam Virginis confeſſionem exaudire voluiſſe animadverſus fuerit. Nihilominus tam deteſtanda Majeſtatiq; tremendi iſtius Myſterii injurioſisſima præparatione inſtructus, ad

Altare

Altare majus, apud quod ſanctiſſima diſtribuebatur Euchariſtia, accedere ibidemq; in conſortio cæterorum Fidelium genuflexus, in ordine communicantium expectans Divinam hanc Hoſtiam de manu Sacerdotis ad os ſuum porrectam ſumere non exhorruerit eademq; ſumpta, illico à memorato Altari Magnificus Citatus receſſit, ac poſt receſſum ad ſcamna rediens, iſtam Sacramentalem Hoſtiam impiô retentam ore, in librum quem manibus geſtabat apertum, labiiſquè ſuis admotum in Eccleſia ſupradicta ſacrilegè expuerit. Regreſſus vero ad ſcamna cum contumelioſa irriſione Dei Euchariſtici prælibatam Sanctiſſimam Hoſtiam tam protervâ audaciâ in libro ſuo projectam, ibidem aliis perſonis monſtraverit. Quod nefandum delictum ſpectantes, atquè etiam cum vel ipsi à cætu Fidelium diſcrepantes populi, rerum Divinarum & ſibi quacunquè Opinione ſacrarum inviolatam venerationem ſervari ſummoperè curent, à Mco Citato Viro Catholico, ſo lam Divinam Maieſtatem ſacrilegô contemptu læſam, orthodoxamquè ſuam fidem, cum enormiſſimo ſcandalo vilipenſam admirati, graviſſimamquè impietatem perhorreſcentes ſubitò ab ejusmodi criminis Authore, alii ſe retraxerint, alii nefandum ſcelus exe-

crantes

crantes adhuc intra Ecclesiam Mcum Citatum pro commisso tanto excessu reprehenderint. Jpse tamen ejusmodi Sacratissimam Hostiam taliter ablatam in libro recensito ex Ecclesia exportaverit. Hocque Divinum Sacramentum cum libro prophanis devehens in manibus Mcus Citatus extra Ecclesiam a Viris probis distinctioris status ex zelo Catholicæ Religionis redargutus, ad crimen istud se experientiæ Causâ, an verum sit? quod talè sacrilegium perpetrare audentes, aut à dæmonibus statim rapiantur, aut terræ hiantis voragine absorpti pereant? devenisse, tamen se immunem ab istis pænis existere. Cum deliberata contra vindicem Deum despectione, blasphemo ore jactitaverit. Ac denique dum in discessu nemo librum, in quo Mcus Citatus Sanctissimam devehebat Hostiam attrectare auderet, tantomagis Deum ipsum sub speciabus Eucharisticis latentem, ibidem cuipiam tangere Orthodoxa non permitteret Religio, quinimo ex Rheda quam Mcus Citatus conscenderat, simul cum illo vecti aufugere voluissent, ipse suam induratô animô continuando iniquitatem, taliter, ut præfertur indignè & contumeliosè à se tractatam Ssmam Eucharistiam absque ullo Eidem debito præstito cultu de libro linguâ protervè detra-

xerit

xerit & consumpserit. Superveniensquè Mcus Citatus ad Aulam Krupecensem cum libro præfato, in quo madefactæ projectæque SSmæ Eucharistiæ Chartis, impressa reliquerat vestigia, cum exprobratum sibi teterrimum delictum manifestè confessus, á Personisquè altioris notæ horribilè nefas detestantibus, ad evitandum suum consortium etiam sub communi tecto morari interdictum habuisset, Conscientiæ reæ stimulis exagitatus, inquietusquè privatim se ad aliam Ditionem primò pedester, subindè arrepto sibi obvio equo, illico subduxerit. Jstudquè tam enorme delictum nedum intra parochiam Krupecensèm est in remotioribus quoquè locis cum publico scandalo latè divulgatum ita notorium per evidentiam facti extiterit, ut nulla tergiuersatione celari possit. Quocirca ex præmissis execrandi facti, circumstantiis plenissimè deductis Mcum Niemierzyc toties dictum Citatum horrendorum criminum sacrilegii & blaschemiæ reum convictum declaravimus. Eundemquè pro attrocitate tantorum Criminum gravissimè punibilem adinvenimus. Cum autem ex Juris præscripto tam remissa in sacrilegii crimine pæna, sicut in aliis constitui non possit, crimen enim hoc contra Divinam Majestatem recte dicatur quod

quis

quis surripiendo vel contrectando res Deo oblatas vel Deo commendatas, numen contemnere, Eiquè injuriam inferre nitatur, ut dicitur apud Tholossanum in syntagm: Juris Universis Lib: 33. De pænis veri Sacrilegii Cap: 15. Nro 1. Tanto magis propter violatam publicè religionem, verumquè Deum sub speciebus Altaris latentem, indignè contrectatum & impiè contemptum Sacramentaquè ludibriis affecta, pænæ exacerbari debeant, Sacrilegium namquè tale censetur gravissimum. Perindequè contra auferentes Ssam Hostiam unam vel plures particulas consecratas, etiam sine pixide sacra, pæna mortis sit statuta, ut tradunt communiter Doctores & Carolus V. Jmper Constit: Criminal: arti: 172. decreverit taliter delinquentes Vivos igne comburendos. Jmo non tantum Sacram Eucharistiam sed etiam Crucifixum vel sacras Jmagines, irreverenter ac contumeliosé tractantes ex lege Civili pæna mortis sint afficiendi per Text: in 1. si quis in hoc genus 10. Cod: de Eppis & cleric: relat: ab Engel: Lib: 5. Tit: 17. Nro 5. & 16. Auferentesq; Ssmam Hostiam de suo delicto confessos seu convictos Innocentius XI.PP. per suam Constitutionem, quæ incipit Ad Nostri Apostolatûs Auditum sancivit etiam pro prima

Vice

Vice à Curia Ecclesiastica, cui huius criminis spectat cognitio, tradi Curiæ sæculari condignis pænis pro attrocitate criminis puniendos, non obstante minori quoque ætate, dummodo Vigesimum Annum attingant. Ferrar: in Bibliotheca Canon: & Jurid: verb: pæna Nro 115. insuper contra sacrilegos Violatores Ecclesiarum sententia Excommunicationis per Jura Canonica Constitutionesquè synod: Provinc: Lib: 3. de Jmmunitate Ecclesiarum § Jtem cum contra Violatores statuitur. Per leges autem Patriæ Nostræ in qua Catholica dominatur Religio, Annô Millesimô Sexcentesimô Decimô Sextô sancitas, Ecclesiarum quovis modo Violatores pæna infamiæ percellantur. Jnter quos excessus Violationis Ecclesiarum, sacrilegium per indignam Ssmæ Eucharistiæ tractationem perpetratum, connumeratur ad tradit: per Engel: in Collegio juris Univ: Lib: 5. Tit: 17. Nro 13. & 14. Blasphemia quoquè in Deum est crimen detestabile cuius tanta existimatur atrocitas ut ultra alias pænas gravassimas Jure Canonico in Cap: statuimus 2. de maledicis sancitas, sæcularis blasphemans Anathemate feriendus in Cap: Siquis 10. Caus: 22. q. 1. decernatur. De Jure vero Civil ultimum supplicium sit statutum. Authen: ut

non

non luxurientur homines § & quoniam Colat: 6. novell: 77. Quæ pæna pro Arbitrio Judicis juxta diverſitatem circumſtantiarum delinquentis & delicti quantumuis ad leviorem reſtringi Poſſit, tamen præſertim, ſi blaſphemia ſit exceſſivè execrabilis & enormis per Judicem infligi debeat ita Clarus § Blaſphemia Nro 3. Menoch: de arbitr: Judic: cas: 375. Nro 20., Farinac: in praxi Crimi: lib: 1. Tit: 4. q. 20. Nro 66. & 67. ac alii. Et licet per Conſtit: ſynodi Provinc: Petricoviæ Annô Milleſimô Quingenteſimô, Quadrageſimô Secundô celebratæ, ac inter Conſtit: ſynodales Provinciæ Gneſnen: Lib: 2. Tit: Cauſæ ad Forum Eccles: pertinentes inſertæ. Statutaque Regni Poloniæ Anni Milleſimi Quingenteſimi Quadrageſimi Tertii apud Herburt: verb: Spirituales, Tit: Quas cauſas Judices Spiritualium cognoſcent. Forum Eccleſiaſticum criminibus Sacrilegii & blasphemiæ contra Deum, aſſignetur, ſi tamen Judex Eccleſiaſticus punit blaſphemiam, per hoc tamen non impediatur Judex ſæcularis, quin blaſphemum etiam in Foro ſuo punire valeat, & e contra Farinac: loc: cit; q: 30. Nro 39. Pirhing: lib: 5 Tit: 26. Nro 11, Quapropter Jurium præallegatorum diſpoſitioni inſiſtendo, toties dictum

Mcum

Mcum Niemierzyc pœna Excommunicationis feriendum eſſe cenſuimus, prout quidem Excommunicavimus, & pro Excommunicato tam in Cathedrali Luceorienſi, quam in Krupecenſi ac aliis Parochialibus Eccleſis intra Decanatum Krupecenſem ſituatis, coram populo ad Divina audienda Congregato ex Ambonis atque per affixionem Cedulonum valvis dictarum Eccleſiarum denuntiandum decrevimus. Pro aliis verò Sumendis, pœnis cum Proteſtatione tamen, quod per id pœnam ſanguinis non intendamus, Eundem Mcum Citatum ad Forum ſæculare remiſimas, ſalvamq; cui de Jure competierit ſuper Eo viam agendi reſervavimus. Po podnieſionych zaś iako w górze Terminach, po złożonych zaprzyſiężonemi Swiadectwy wzmocnionych Jnkwizyciach w Prześwietnym Konſyſtorżu Łuckim wyprowadżonych w Rotule iednym Pieczęcią Tegoż Konsyſtorza Łuckiego zamkniętych, i po przeczytanym Dekrecie Sądu Duchownego dopiero nadmienionego na kary Cieleſne Urodzonego Henryka Niemierzyca Apoſtate do Sądu Swieckiego, iuż zupełnie przekonanego odſyłaiącym za nieſtawieniem ſię ſtrony pozwaney ani, przez ſiebie ani przez umo-

cowa-

cowanego swego, gdy strona Powodowa do zapisania od siebie komparycyi żądała i Sprawę z przekonanym w Sądzie Duchownym Swiętokradzcą wprowadziwszy Dekretu ostatecznego na upor niestawaiącego żądała; Sąd Grodzki Łucki acz w tak ciężkim i wiekami niesłychanym Obrazy Sakramentalnego Boga kryminale, chcąc mieć widoczniey i w Sądzie swym Tegoż Apostatę przekonanego w zysku następuiącym wzdać dopuścił. Jn Termino ex adcitationibus unius Valvis Portæ arcis Luceoriensis affixæ, alterius in Bonis Villa Zaborol summis maternis advitaliter usitatis obnoxia positis ad Judicium suum devenientibus, singula literaliter autem præcedentibus comprobatis Jnquisitionibus in Judicio Consistorii Luceoriensis Rithus Latini juratoria fide confectis per Generosum Henricum Niemierzyc Sanctissimæ Eucharistiæ execrabilis profanationis in Apostatica malitia blasphemationis, corporisq; & sangvinis fide Catholica per Mysterium dictæ Eucharistiæ Christi Domini Latentium furiosô ausu comtemptionis ac Christiani populi infernali rabie scandalizationis horribile crimen plane enucleantibus Decretumquè contumaci-

ale poſt plenariam convictionem præſeferentis intuitu luendarum corporalium pœnarum ex remiſſione ad Forum ſæculare facta nuc in Judicio ſuo mota concedenti Lucrum ulterioris in negotio vero principali Ratione malæ ſeſe geſtionis in Fide Orthodoxa, tum ratione contemptionis Sanctiſſimorum Sacramentorum nec non varii generis blaſphemiæ, tum verbis blaſphematicis ejusdem Fidei Catholicæ læſionis, variąq; opprobria ac dedecorą vitam Catholicam indecentia peragere, præsumptionis Lucrum Pœnarnm Legum, videlicet Jnfamiæ, liberæ profugi captivationis & Colli. Którą Jnfamią Sąd Grodzki Łucki natychmiaſt na ſtronie pozwaney wſkazuie i do publikowania Oney Woźnego Opatrżnego Walentego Drozdowſkiego przydaie, aten Woźny od Sądu przydany, wyſzedłſzy na mieyſce publikowaniu zwykłe Tez Winę wywołania Jnfamii wieczney na ſtronie pozwaney obwołał i publikował, po którey głoſem wynioſłym Woźniowſkim ogłoſzoney przed Sądem ſtanowſzy, prawdziwą Jey publikowania zeznał Relacyą. A tak Sąd Grodzki Łucki całą tę Sprawę na mocną, ſkuteczną, i nie odwłoczną do wſzelkiego Sądu i U-

rzędu

rzędu Dobrom i Osobie strony pozwaney na leżnego odsyła Exekucyą, mocą ninieyszego Kontumacialnego Dekretu swego co wszystko dla pamięci do Ksiąg Grodu Łuckiego iest zapisano, i zaingrossowano, zktórych i ten Wypis pod pieczęcią Grodzką Łucką iest wydany Pisany w Zamku Łuckim.

)L. S.(*A. Dymicki Vicesger: Terrestr: Luceorien: mmp.*

Legi cum Inducta Zakrzewski mmp.

Restia: Inducta ad Archivum Castren: Luceorien: testor qui Correxi mmp.

1786.

1786. Die 23. Febr: Zapowtornemi Terminami na mieyscu Exekucyi zapadłemi Jnfamia Wieczna na U. Henryku Niemierzycu w zyſku Oſtatnim tak ſię maiąca.

NA Roczkach Sądowych Grodzkich Łuckich od Dnia Szóſtego Mieſiąca i Roku wyż na Akcie wyrażonych przypadłych i Sądownie odprawować ſię zaczętych przed Nami Woyciechem z *Pinina* Pininſkim Stolnikiem Wołyńſkim Podſtaroſtą, tegoż Jmienia Jukowſkim Cześnikiem Czerniechowſkim Sędzią, Stanisławem Zagórſkim Podſtolim Wołyńſkim Pisarżem; Urzędnikami Sądowemi i Księgami niniey-ſzemi Grodzkiemi Łuckiemi. Gdy Roku Mieſiąca i Dnia wyż na Akcie wyrażonych przypadła była Sprawa z Regeſtru Jncarceratorum na Kadencyi teraznieyſzéy za przywołaniem Wpiſu przez Woźnego Generała Opatrżnego Walentego Drozdowſkiego ſądowego Apparytora między Jnſtygatorem Sądowym i Jego Delatorem W. Jérzym Falkowſkim S. Ł. Powodem z iednéy, a Urodzonym Henrykiem Niemirzycem pozwanym z drugiey ſtrony za

F Ter-

Terminami prawnie ſporządzonemi dwoma po otrzymaney w Grodzie Łuckim Jnſamii do attentowania dalſzego kroku, tak co tknie ſię ukarania Oſoby bezbożnego ſwiętokradzcy, iako i odpowiedzi z Summ Jego uzytkowi podpadaiących z powtórnego Terminu podobnież iak poprzedniczy na Bramie Zamku Łuckiego przez opatrznego Chomę Maxymowicza Roku Tyſiąc Siedmſet Ośimdzieſiąt Szóſtego Mieſiąca Lutego Dziewiątego Dnia a zaś Roku Mieſiąca i Dnia Tychże przed Aktami Grodzkiemi Łuckiemi zeznanego, ze wſzyſtkim z wypadłym Terminem z mocy którego przerzeczona naſtąpiła Jnfamia pierwſza zgodnego, owſzem do podlegania karże Oryginalnym Terminem zaiętéy Tegoż Henryka Niemirzyca pociągaiącego, drugiego zaś przez opatrżnego Pauła Marłoſzuka Roku Tyſiąc Siedmſet Ośmdzieſiąt Szóſtego Dnia Trzynaſtego Lutego w Dobrach Wſi Zaborolu na Summach Urodzonego Henryka Niemirzyca położonego w Aktach zaś Roku i Mieſiąca Tychżę Dnia Czternaſtego umieſzczonego których pozwów ſzczegolniey pierwſzego taka obmowa. Józef na Xięſtwie Koreckim Kalwaryi i Olexińcu Xiąże Czar-

toryi.

toryiſki Stolnik W. X. Litt: Łucki Staroſta Urodzonemu Henrykowi Niemierzycowi od Religii Katolickiey odſzczepieńcowi pozwanemu z Osoby i Dóbr ogółem wſzystkich Powagą J. K. Mci a maią Starościńſką przykazuię władzą abyś po otrzymaney w Sądzie moim Jnfamii za pozwem ninieyſzym, na mieyſcu naſtępney Exekucyi wydanym od tąd za niedziel dwie, do Sprawy z Regeſtru Jncarceratorum przypaść maiącey ſam oblicznie i zawicie ſtanoł na Jnſtancyą Jnſtygatora Sądowego i Jego Delatora W. Jerzego Falkowſkiego Skarb: Łuckiego Oyca, Aarona Syna Aktorów, którzy przychylaiącſię do Praw Narodowych ſrogość ſwoią na Apoſtatów wściągaiących Pozywaią ile w okropnym Kryminale pogardy Sakramentalney Hoſtyi, a wniey uboſtwionemu ieſteſtwu popełnioney iako też za bluznierſkie ſzyderſtwa powſzechność Religi Katolickiey krzywdzących i gorſzących karom cielesnym iak nayokrutnieyszym mianowicie w oryginalnym Terminie wyrażonym tegoż Apoſtatę uznać podlegać, iaka tylko odpowiedź za takowy Kryminał wyznaczona będzie, tey nie odwłócznie podpadać przynaglić tym to Terminem zapozywaią. Piſan

ſan w Łucku Roku Tyſiąc Siedmset Ośmdzieſiąt Szoſtego Dnia Siódmego Mieſiąca Lutego. Powtorny zaś w tych zamknięty wyrazach Józef na Xięſtwie Koreckim Kalwaryi i Olexińcu Xiąże Czartoryiſki Stolnik W. X. Litt: Staroſta Łucki. Urodzonemu Henrykowi Niemirzycowi Wiarołomcy Pozwanemu z Oſoby i Dóbr ogółem wſzyſtkich Powagą J. K. Mci a moią Starościńſką przykazuię władzą abyś przed Sądem moim Grodzkim Łuckim w ten czas gdy ta Sprawa przypadnie ſamoblicznie i zawicie ſtanoł na Jnſtancyą Jnſtygatora ſądowego i Jego Delatorów W. Jerzego Falkowſkiego Skarbnika Łuckiego i U. Felixa Dziusy Aktorów, którzy przychylaiąc ſię do Prawa Religią Swiętą Katolicką ucalaiącego, niemniey Przewodu w Przeświet: Konſyſtorżu Łuckim naſtąpionego i Jnfamii w Grodzie Łuckim zapadłey, oraz Terminu poprzedniczego na Bramie Zamku Łuckiego przybitego, dla dopełnienia ſtopniów prawnych na mieyſcu ſprowadzic ſię maiącey Exekucyi pozywaią i przypozywaią, mianowicie dla odebrania kary Uſtawami Narodowemi wyznaczoney, raczey wyſtępkowi złośliwemu przynaymniey po części dorowny-

waią-

waiącéy Oryginalnym Terminem wzmiankowanéy i przez Wyrok ſądowy powiękſzyć ſię maiącéy ninieyſzym Terminem okrutny Zbrodnia U. Henryk Niemirzyc nie odſtepnie do odpowiedzi powołany Datt: w Łucku Roku Tyſiąc Siedmset Ośmdzieſiąt Szóſtego Dnia Siódmego Mieſiąca Lutego. Po podnieſieniu zaś w górze wymienionych Terminów do przyſłuchania ſię oſtatecznemu Przewodowi bezbożnego ſwiętokradzcę pociągaiących, Oryginalnych Terminów uſkutecznienia domagaiących ſię, i zapiſaniu od ſtrony Práwem przekonywaiącéy oſobiſtéy Komparycyi, ponieważ ſtrona Prawem przekonana, ani ſama przez ſie, ni też przez umocowanych w Sądzie ſwym ſtawi ſię, iako też Komparycyi niedopisuie, przeto Sąd Tęz ſtronę iako uporną Prawu Poſpolitemu nie poſłuszną, Obrządek Religii Swiętey Katolickiey bluzniérſtwem, i nieſłychanéy złości ſzyderſtwem gwałcącą, a Taiemnicę Sakramentalną Ciała i Krwie Chryſtusowéy w nieſłychanym Kryminale, na pogardę podaiącą, więcéy iak zaiadłey Herezyi, iadem bezbożności napoioną, w zyſku oſtatnim w zdać dozwala temi ſłowy.- Approbato anteriori Proceſſu ac

atten-

attento Decreto Conſiſtorii Luceorienſis circa incidentiam Causæ ex Remiſſione ejusdem Decreti ad Judicium ſæculare facta, lecto, ac in Judicio ſuo publice promulgato, in præcedentem Infamiam ingroſſato, plenariam convictionem horrendi ſceleris Generosi Henrici Niemirzyc præſeferenti Lucrum altimarie. In negatio vero principali Ratione blaſphemiæ ſidem orthodoxam lædentis contemptionisq; ſanctiſſimorum Sacramentorum, nec non in audita malitia Religionem Catholicam cavillationis tum verbis contemptuoſis Divinam potentiam ad vindictam provocationis variaq; opprobria ſcandala ac dedecora contra Leges divinas deſſeminare præſumptionis Lucrum Pænarum Legum videlicet Infamiæ liberæ captivationis & colli, nihilominus depravati corporis diſmembrationis & in diverſas vias ad pascuam Volucrum & Beſtiarum disjectionis, a Subſtantia tam mobili quam immobili, & quocunq; modo reperibili ac ſuccedenda, rabie infectum Apoſtatam in perpetuum ab judicationis & ſecundum præſcriptum Legis eandem ſubſtantiam in Fiſcum diſpartiendam declarationis, tum profugum quibusvis in oris deprehenſum captivare deman-

dati-

dationis, Captivum Pænæ Crudelissimæ mortis obnoxium, ad personalem corporis Executionem tradendum irremissibiliter compulsionis, omniq; Judicio & Officio ad obloquentiam Termini Præmissa peragenda determinationis. Ktòrą Jnfamie ostatnią Sąd Grodzki Łucki na strone pozwanéy wskazuie, i do publikowania oney Woźnego Opatrznego Walentego Drozdowskiego przydaie, a ten Woźny od Sądu przydany wyszedłszy na mieysce publikowaniu zwykłe też Winę wywołania Jnfamii wieczney na stronie pozwaney obwołał i publikował, po którey głosem wyniosłym Woźnowskim ogłoszoney przed Sądem stanowszy prawdziwą Jey publikowania zeznał Relacyą. Atak Sąd Grodzki Łucki całą tę sprawę na mocną skuteczną i nieodwłoczną odsyła Exekucyą nakazuiąc Powagą Sądu swego każdemu sądowi i Urzędowi Osobie Jego należnemu Tegoż Bezbożnego Bluznierce do Sądu tak Duchownego iako Swieckiego niestawaiącego, po srogiey zbrodni dopełnieniu zbiega i Tułacza Całemu Chrześciańſtwu obmierzłego łapać, i kary w naysroższym uskutecznieniu acż występkowi dorownywać nie mogące z Przepisu Prawa nalezne wy-

konać, mocą ninieyszego Kontumacyalnego Dekretu swego, co wszystko dla pamięci do Ksiąg Grodu Łuckiego iest zapisano i zaingrossowano, z których i Ten wypis pod pieczęcią Grodzką Łucką iest wydany Pisany w Zamku J. K. Mci Łuckim

L. S. *A. Dymicki Vicesger: Terrestr: Luceorien: mmp.*

Legi cum Jnducta Żakrzewski mmp.

Resta: Jnducta ad Archivum Castren: Luceorien: testor qui Correxi mmp.